

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-наукової програми
«Медицина»
професор I. Кайдашев

Гарант освітньо-наукової програми
«Стоматологія»
професор I. Ткаченко

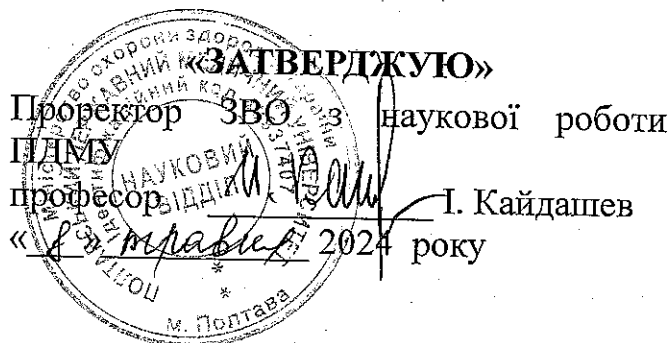
Гарант освітньо-наукової програми
«Педіатрія»
професор В. Похилько

Гарант освітньо-наукової програми
«Біологія»
професор С. Білаш

Заслухано на засіданні Вченої ради
ПДМУ

«8» травня 2024 року,
протокол № 8

Секретар Вченої ради
доцент В. Філатова

СИЛАБУС

освітнього компонента

Медицина статистика та біоінформатика

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які
навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина»,
«Стоматологія», «Педіатрія», «Біологія»

Полтава – 2024

СИЛАБУС

освітнього компонента

Медична статистика та біоінформатика

Освітньо-наукові програми	«Медицина» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_medicine/files/diy3L6Cm9GJDkRwjkgirI9CWuClKjOKmdqVzmkBZ.pdf), «Стоматологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_dentistry/files/Ocz2XQUI62aPJh10JR2WoxVkc1YcdyArHIUh5dKU.pdf), «Педіатрія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_pediatrics/files/t3a0LrEniDiBzQe2CclgEtuqYlG9ZlzoWaGaoTRf.pdf), «Біологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_biology/files/DYJ7ecreHMYPqdv9nqbKmp8b53H8TniOfVRABsM5.pdf)
Галузі знань	22 – Охорона здоров'я, 09 – Біологія
Спеціальності	222 – Медицина, 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія, 091 – Біологія та біохімія
Курс	1,3
Семестр	1,2,5
Обсяг освітнього компонента, кредити ЄКТС/години	3 / 90
Мова викладання	Українська
Предмет вивчення	Сучасні принципи доказової медицини, теоретичні та методичні основи біостатистики, закономірності здоров'я населення; алгоритми і статистичні методи для аналізу великих наборів біологічних даних.
Мета	Мета освітнього компонента полягає у наступному: отримання та засвоєння здобувачами статистичних методів збирання, оброблення та аналізу інформації в галузі медичної статистики, які доцільно використовувати в сучасних умовах при проведенні статистичного дослідження, що дозволять їм

	кваліфіковано розробляти і реалізовувати заходи статичного аналізу для вирішення дослідницьких і науково-методичних завдань і якісного виконання дисертаційних робіт; навчити здобувачів орієнтуватися в сучасних концепціях біоінформатики, дати цілісне уявлення про структуру та методи аналізу біологічних послідовностей, структуру та методи аналізу просторових структур біологічних молекул, сформуванати у здобувачів цілісний і системний погляд на організацію біологічної інформації на молекулярному рівні.
Зв'язок з іншими освітніми компонентами	Освітній компонент пов'язаний із основами академічної доброчесності та антикорупцією, методологією наукового і патентного пошуку та біоетикою, освітніми компонентами циклу професійної і практичної підготовки.
Форми навчання	Очна (денна, вечірня), заочна, поза аспірантурою.
Результати навчання	<p>У результаті вивчення освітнього компонента здобувач ступеня доктора філософії повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоретичні основи статистичного спостереження як способу формування інформаційної бази для дослідження та прийняття рішень; - визначення біостатистики як навчальної дисципліни та її ролі в системі доказової медицини; - методичні підходи до узагальнення та оброблення статистичних даних; - основні концепції аналізу біологічних текстів; - основні концепції відтворення і аналізу просторової організації біомолекул; - основи організації цілих геномів та методи їх порівняльного аналізу. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та застосовувати статистичні показники та параметри статистичних сукупностей; - здійснювати оброблення первинних даних з метою одержання узагальнюючих показників, рядів розподілу, відносних, середніх величин, показників варіації тощо; - формувати статистичні гіпотези та обирати адекватні методи їх перевірки; - оцінювати та описувати результати статистичних

	<p>досліджень з метою формування обґрунтованих висновків;</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та порівнювати біологічні тексти; - працювати з банками даних біологічних послідовностей і просторових структур; - здійснювати парне та множинне вирівнювання послідовностей; - проводити філогенетичний аналіз, працювати зі спеціальними програмними комплексами; - вміти цілісно і системно мислити. 						
Види занять	Лекційні та практичні заняття, самостійна робота.						
Структура освітнього компонента	Освітній компонент складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені питання статистичного опрацювання медико-біологічних даних, організацію статистичного спостереження та збору даних, підходи, методи, прийоми для вирішення задач експериментальної біології сучасними методами обчислювальної техніки, які забезпечуються спеціалізованими комп'ютерними програмами.						
Методи навчання	Проблемне навчання; дослідницьке навчання; лекція; бесіда; розповідь-пояснення; практичні роботи; самостійна робота під керівництвом викладача; самостійна домашня робота; опитування думок студентів; аналіз ситуацій, дискусії; дебати; мозковий штурм; робота в групах; заняття-ділова зустріч; заняття-навчальна конференція; проектно-дослідницький метод; творчі роботи; онлайн дискусії; індивідуальне і групове консультування; відеозаписи лекцій і практичних занять; вікторини; бліц-опитування; спільна робота студентів і викладача з додатками, комп'ютерними програмами; спостереження і систематизація фактів; самостійне вивчення проблеми в науковій літературі; складання планів, конспектів.						
Форми та методи оцінювання	Поточне, тематичне, семестрове оцінювання, підсумковий модульний контроль, залік.						
Система оцінювання	<p>Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.</p> <p><i>Оцінювання за формами контролю:</i></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">Підсумковий контроль</th> </tr> <tr> <td style="width: 33%;">Залік</td> <td style="width: 33%;">Мін. – 0 балів</td> <td style="width: 33%;">Мак. – 200 балів</td> </tr> </table> <p>Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум (122 бали) обов'язковим є перекладання контролю.</p> <p>При цьому, кількість балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> 0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням компонента; 80-118 відповідає оцінці «незадовільно»; 122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»); 130-138 відповідає оцінці «задовільно»; 140-158 відповідає оцінці «добре»; 160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»); 180-200 відповідає оцінці «відмінно». 	Підсумковий контроль			Залік	Мін. – 0 балів	Мак. – 200 балів
Підсумковий контроль							
Залік	Мін. – 0 балів	Мак. – 200 балів					

	<p>Шкала відповідності:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">За 200 – бальною шкалою</th> <th colspan="2">За чотирибальною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>180-200</td> <td>5</td> <td>відмінно</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>160-178</td> <td rowspan="2">4</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>140-158</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>130-138</td> <td rowspan="2">3</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>122-128</td> </tr> <tr> <td>F_x</td> <td>80-118</td> <td rowspan="2">2</td> <td rowspan="2">не задовільно (без права перездачі)</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>0-79</td> </tr> </tbody> </table>	За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою		A	180-200	5	відмінно	B	160-178	4	добре	C	140-158	D	130-138	3	задовільно	E	122-128	F_x	80-118	2	не задовільно (без права перездачі)	F	0-79
За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою																									
A	180-200	5	відмінно																								
B	160-178	4	добре																								
C	140-158																										
D	130-138	3	задовільно																								
E	122-128																										
F_x	80-118	2	не задовільно (без права перездачі)																								
F	0-79																										
<p>Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендована література</p> <ol style="list-style-type: none"> Джон В. Кресвелл, Дж. Девід Кресвелл. Дизайн дослідження: підходи на основі якісних, кількісних і змішаних методів / Перекл. ІгорсКобель, Тарас Кобель. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2022. 284 с. Біостатистика: підручник / [Грузева Т. С., Леха В. М., Огнев В. А. та ін.] ; за заг. ред. Грузевої Т. С. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 384 с. Біостатистика. Підручник. За загальною редакцією члена-кореспондента АМН України, професора В.Ф. Москаленка. — К.: Книга плюс, 2009. — 184 с. В. В. Бабієнко, А.В. Мокієнко, В. Ю. Левковська Б125 Біостатистика : навчально-методичний посібник / Бабієнко В. В., Мокієнко А. В., Левковська В. Ю. - Одеса : Прес-кур'єр, 2022. 180 с. Вашків П.Г., Пастер ПЛ., Сторожук В.П., Ткач Є.І. Теорія статистики: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2001. – 320 с. Мазуренко В.П. Теорія статистики: Навчальний посібник – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2006. – 232 с. Голованова І. А. Основи медичної статистики : навч. посіб. для аспірантів та клінічних ординаторів / І. А. Голованова, І. В. Белікова, Н. О. Ляхова. – Полтава, 2017. – 113 с. Громадське здоров'я: підручник / Грузева Т. С., Леха В. М., Огнев В. А. та ін.; за заг. ред. Т. С. Грузевої. Вінниця: Нова Книга. 2023. – 616 с. 																										
<p>Політика освітнього компонента</p>	<p><u>Обов'язки осіб, які навчаються в Університеті:</u> Особи, які навчаються в Університеті, зобов'язані:</p> <ol style="list-style-type: none"> дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил його внутрішнього розпорядку; виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями; виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання. <p><u>Відвідування занять:</u> аспіранти очної (вечірньої) форми навчання зобов'язані відвідати не менше, як 50 % від загального обсягу аудиторних занять, аспіранти заочної форми навчання – не менше 45 %.</p>																										

	<p><u>Визнання і перезарахування результатів навчання:</u> Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на даний освітній компонент, забезпечуючи, таким чином, формування своєї індивідуальної освітньої траєкторії. Визнанню підлягають результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі.</p> <p><u>Дотримання академічної доброчесності</u> здобувачами під час вивчення освітнього компонента передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного і підсумкового контролів; - посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації по результати навчання; <p>дотримання норм законодавства про авторське право.</p>
Викладачі	<p><i>Голованова Ірина Анатоліївна</i> – д.мед.н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою;</p> <p><i>Белікова Інна Володимирівна</i> – к.мед.н., доцент, доцент кафедри громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою;</p> <p><i>Мороховець Галина Юрївна</i> – к.пед.н., завідувач аспірантурою наукового відділу Полтавського державного медичного університету, викладач кафедри громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою.</p>
Розробники	<p><i>Голованова Ірина Анатоліївна</i> – д.мед.н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою;</p> <p><i>Белікова Інна Володимирівна</i> – к.мед.н., доцент, доцент кафедри громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою;</p> <p><i>Мороховець Галина Юрївна</i> – к.пед.н., завідувач аспірантурою наукового відділу Полтавського державного медичного університету, викладач кафедри громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою.</p>
Контакти	<p style="text-align: center;">Науковий відділ</p> <p>Адреса: 36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23 Телефон: (0532) 56-08-23, e-mail: naukoviy@pdmu.edu.ua</p> <p style="text-align: center;">Кафедра громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою</p> <p>Адреса: м. Полтава, вул. Залізна, 17, Комунальне підприємство «4-а міська клінічна лікарня Полтавської міської ради імені Леоніда Куроєдова» Телефон: (0532) 61-70-13 e-mail: socmed@pdmu.edu.ua</p>